

Гуменюк Жанна Олександрівна,
студентка 4 курсу навчально-
наукового інституту права та
психології Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент
кафедри господарсько-правових
дисциплін навчально-наукового
інституту права та психології
Національної академії внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук,
доцент **Пожидаєва М.А.**

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Законодавче забезпечення функціонування банківської системи України було здійснене з прийняттям у 1991 році Закону України “Про банки та банківську діяльність”. Але фактично діяльність комерційних банківських установ на території України почалась раніше.

Перший етап в історії створення українських комерційних банків був пов'язаний зі спробою державного (директивного) реформування банківської системи СРСР. На цьому етапі українські комерційні банки реєструвались у Москві, як комерційні банки, що були створені на основі установ Державного банку СРСР, та продовжували діяти зі статусом державних банків.

У 1991 р., одразу після проголошення незалежності України, почався другий етап - перереєстрація комерційних банків в Українській республіканській книзі реєстрації банків, валютних бірж та інших фінансово-кредитних установ. При цьому в більшості комерційних банків відбулись істотні зміни у складі їх учасників. Так, державні комерційні банки (Промінвестбанк, АПБ "Україна", Укрсоцбанк) були акціоновані клієнтами та персоналом банків.

Третій етап (1993-1996 рр.) становлення банківської системи, характеризувався створенням нових банків, що залучали значний приватний капітал, капітал спільних та малих підприємств, акціонерних товариств, а також кошти державних бюджетних та позабюджетних фондів. Протягом 1993го року в Україні було створено близько 100 дрібних, так званих кишенькових, комерційних банків [3].

Четвертий етап (1996-1998рр.): стабілізація банків та впровадження національної валюти - гривні. Це був ключовий етап становлення вітчизняної банківської системи.

П'ятий етап (1998-2008рр.) - 1998 рік можна назвати роком фінансової кризи в Україні. Девальвація гривні в цей рік становила приблизно 80 %. У зв'язку з цим банки в сукупності втратили близько одного мільярда доларів США свого капіталу[2].

Враховуючи досвід минулого, необхідно привернути більше уваги на сучасні тенденції розвитку банківської системи України. З 2000 року в світі поширюються процеси глобалізації, які знайшли своє відображення і в банківському секторі України. Наслідком цього став приріст в Україні комерційних банків з іноземним капіталом, що є свідченням розширення ринків ведення бізнесу для іноземних банків. У 2000 році в Україні зареєстровано 15 банків з іноземним капіталом, а на початок 2008 року - вже 47 банків [1].

У 2008 році банківська система України отримала ще один «удар» у вигляді зовнішнього впливу - світової фінансової кризи. Наслідком цього стало погіршення ліквідності комерційного банку. Ця ситуація викликала шалене бажання клієнтів через звернення до банків отримати свої вклади [5].

У 2012 році та за 10 місяців 2013 року банківська система продемонструвала:

- стабільний розвиток українських банків;
- зменшення присутності іноземного капіталу в банківській системі України;
- достатню ліквідність українських банків [4].

Можна вважати, що 2014 рік став для банків справжньою "перевіркою на міцність". На думку НАБУ, одним з істотних ризиків на даний момент є можливе погіршення платоспроможності ряду позичальників, пов'язане зі

складною політичною та економічною ситуацією. Негативних факторів декілька: політична нестабільність, падіння курсу національної валюти, ймовірні проблеми з експортом продукції на ринки країн-членів Митного союзу.

Тому для підтримки якості кредитних портфелів банкам необхідно в першу чергу направити зусилля на роботу з позичальниками Кримського регіону, а також приділити увагу моніторингу фінансового стану підприємств-експортерів, які працюють з країнами СНД [6].

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Національного банку України // <http://www.bank.gov.ua>
2. Лаптев С.М. Банківська діяльність (вітчизняний та зарубіжний досвід): Навч. посіб. / С.М. Лаптев, М.П. Денисенко, В.Г. Кабанов, О.С. Любунь. - К. : Вид-во "Професіонал", 2004. - 320 с.
3. Деревська О.Б. Тенденції та перспективи розвитку банківської системи України / О.Б. Деревська // Вісник університету банківської справи Національного банку України. - 2012. - №15. - С.26-31.
4. Підсумки діяльності банківської системи України за 2013 рік [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://sf-bank.com.ua/ua....ik.html>
5. Гриньков Д. Взять штурмом // Бизнес. - 2010. - № 1 (884).
6. Офіційний сайт Незалежної асоціації банків України - Режим доступу: http://www.nabu.com.ua/ukr/press_centр/news/95955/